

APEST

Magyar Nemzeti Muzéum

VELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Kralja Petra ul. 30.
L. n. Telefonszám 21-37, éjjel 20-58. Sürgőny cím: „Délbácska“
Novisad. Póstatakarékpénztári csekszámla Zagreb: 46.692.

Novisad, 1929. Szeptember 3.

KEDD

Előfizetési ára: egy óra 40 din., három óra 120 din., fél
évre 240 din., egész évre 480 din. Egyesszám ára hétköznap
1.50 din., vasárnap 2 din. Külföldön egy hónapra 50 dinár.

A királyi palota előtt vonultak fel a szövetséges frontharcosok és tartalékos tisztek a Fidak beográdi kongresszusán

**Öfelsége a király ünnepi kihallgatáson fogadta
a kongresszus vezetőit — Lelkes ünneplésben részesítették
az uralkodót**

Vasárnap kezdődött Beogradban a Fidak kongresszusa, amely

lélekemelő ünnepek keretében folyt le.

A kongresszuson több ezer főnyi front-harcos és tartalékos tiszttel vett részt s különösen nagy számban jelentek meg a francia és belga frontharcosok, akiket Beograd város lakossága óriási ünneplésben részesített.

A kongresszust a Tisztított épületben Sztefanovics Ljuba, a Fidak alelnöke nyitotta meg, majd Kumanudi Koszta a kormány nevében üdvözölte a szövetséges hatalmak kiküldöttjeit. Utána Sir Drumond, a Népszövetség főtitkárának nevében Popovics Gyura mondott beszédet, majd Reichdorf Achilles, a Fidak elnöke tartott nagyszabású beszédet, akit a kongresszus tagjai lelkesen ünnepeltek. Ezután üdvözlő táviratot küldtek Öfelségének, majd az amerikai, francia, angol, olasz, lengyel, portugál, román és csehszlovák delegátusok szólaltak fel. Az ülés után

a frontharcosok, a tartalékos tisztek és közel 3000 főnyi cserkészcsapat hatalmas menetben vonult fel a királyi palota előtt.

A királyi palota erkélyén megjelent Aleksandar király is, aki a kormány tagjainak társaságában nézte végig a felvonulást. A menet résztvevői

lelkes ovációkban részesítették az uralkodót.

Délben tizenkét órakor ünnepélyes keretek között folyt le a Frontharcosok Otthonának alapkövetétele, délután egy órakor pedig a városi tanács diszközgyűlést tartott a városháza nagytermében, utána pedig bankett volt a Claridge éttermeiben.

Ötvenegy állam delegátusának részvételével, óriási érdeklődés mellett nyílt meg tegnap a Népszövetség tizedik közgyűlése

A tegnapi értekezleten elnököt választottak és kijelölték a főbizottságokat

Genfből jelentik: Zászlódiszbe öltözve fogadta Genf városa a világ minden részéből összesereglett népszövetségi kiküldötteket, akik tegnap délelőtt ültek össze a Népszövetség tizedik jubiláris közgyűlésére. A közgyűlés ülésézésére iránt a nagyközönség ezuttal is hatalmas érdeklődést tanúsít. A hivatalos kiküldötteken kívül rendkívül sok érdeklődő érkezett Genfbe, hogy közvetlen figyelemmel kísérje a Népszövetség

Fogadtatás a királynál

Délután háromnegyed hat órakor Öfelsége a király külön kihallgatáson fogadta a francia frontharcosok küldöttségét. Öfelsége tábornoki egyenruhában, mellén az összes francia érdemrendekkel fogadta a küldöttséget. A francia frontharcosok és a „Poili. d'Orient” nevében Erot tábornok üdvözölte lelkes szavakkal Öfelségét. A beszéd elhangzása után a többszáz tagú küldöttség lelkes éljenzésben tört ki. A király azután kezét fogott a megjelent francia tábornokokkal és a frontharcosokkal, majd hosszú cerklet tartott a megjelent előkelőségek között.

Este 7 óra 15 perckor a küldöttség a melléktermekbe vonult, ahol gazdag büffé állott a vendégek rendelkezésére.

A vendégek a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak a király szeretetreméltóságáról. Erot tábornok pedig a következőket mondotta az egybegyűlteknél:

— Most már mi is megértjük, miért oly lelkes royalisták a szerbek. Az önök királya olyan böles államférfi, amelyhez hasonló egyáltalában nincs Európában.

Tegnap délután hat órakor a Fidak kétszáz tagú küldöttségét fogadta a király, amely ugyancsak lelkes ünneplésben részesítette az uralkodót.

Emlékünnepély a francia temetőben

Hétfőn délelőtt 9 órakor emlékünnepélyt rendeztek a beográdi francia temetőben, amelyen a francia frontharcosok delegációja, a király és a kormány képviselői, a tábornoki kar, a hatóságok fejei és nagyszámú közönség vett részt. A király nevében Popovics Janko tábornok, a kormány nevében Hadzsics Sztevan hadügyminiszter gyönyörű koszorút helyeztek el a francia katonák sírjára.

csolatban, amely azt indítványozza, hogy a hágai nemzetközi bíróságot ruházzák fel felülvizsgáló jogkörrel a különböző államok által létesített döntőbíróóságok tekintetében.

A közgyűlés tegnapi bevezető ülését kevesel tizenegy óra után nyitotta meg Forough kán, a Népszövetség ezidőszerinti elnöke. Bevezető szavaiban a delegátusok üdvözlése után méltatta a Népszövetség munkájának jelentőségét és visszappillantást vetett azokra a fontosabb mozzanatokra, amelyek a közelmúltban a béke megalapozása és biztosítása körül felmerültek.

A megnyitóbeszéd meghallgatása után külön bizottságot küldtek ki a megbízólevelek megvizsgálására. Félórai szünet után a bizottság betérjesztette jelentését, amelyből künik, hogy

összesen ötvenegy állam képviselői vannak jelen a közgyűlésen.

A közgyűlés ezután rátért a mostani ülészak elnökének megválasztására. A választás Guerrero meghatalmazott miniszter, Salvador fődelegátusára esett, aki meleg szavakkal mondott köszönetet a közgyűlésnek a kitüntető bizalomért. Ezzel a délelőtti ülést berekesztették.

A közgyűlés tagjai számára fenntartott helyek a megnyitó ülés alkalmával az utolsó helyig megteltek. A technikai szakértőknek már csak állóhely jutott a terem két oldalán. A delegátusok között tizenhat hölgy is szerepel. Roskadásig megtelt a hírlapírók karzata is, több mint háromszáz újságíró jelent meg a világ minden tájáról. A delegátusok az államok nevének abécé sorrendjében foglalnak helyet.

Öngyilkos lett egy diák a beográdi I. gimnáziumban

A sikertelen pótvizsga miatt akart megválni az élettől

Beogradból jelentik: Tegnap délelőtt 11 órakor osztották ki a beográdi I. fiugimnáziumban a pótvizsgázott diákok bizonyítványait. A pótvizsgázottak között volt Orlics Nikola 16 éves zemuni fiú, aki a IV. osztályban bukott meg a tanév végén kémiaiból és földrajzból. Szombaton volt a pótvizsga, kémiaiból azonban ismét megbukott Orlics Nikola.

Már akkor nagyon elkeseredett, annál inkább, mert a múlt év március 22-én kizárták a zemuni gimnáziumból és azóta jár csak Beogradban és édesapja emiatt is nehezelt rá.

Amikor Gyukics osztályfőnök kiosztotta tegnap délelőtt a bizonyítványokat, Orlics a következő szavakkal fordult hozzá:

— Nem merek hazamenni. Kérem tanárur, ne buktassanak el. Javítsák ki bizonyítványomat.

— Nem lehet fiam — válaszolta az osztályfőnök — te kémiaiból nem tudtál semmit sem. Nem olyan rettenetes dolog megbukni. Szépen ismételd az osztályt és még a legjobb tanuló lehetsz.

— Ha nem engednek át, öngyilkos leszek.

— Ugyan, ne beszélj ilyen bolondságokat. Édesapád meg fog bocsátani és akkor minden rendben lesz.

Az osztályfőnök erre tovább ment, de alig tett néhány lépést, két revolverlövés hangzott el és Orlics vérző mellével összeesett.

Azonnal értesítették a rendőrséget és az ügyeletes orvost, aki Orlicsot kórházba szállította. A kórházban megvizsgálták az öngyilkos diákot és megállapították, hogy állapota életveszélyes.

Szeptemberi kánikula az egész országban

***

Mindenütt igen meleg az idő, csak Dél-szerbiában volt esőzés

Az Anglia felett kialakult anticiklon Középeurópa felett állapodott meg, miáltal az időjárás igen megre fordult s már napok óta szinte türethetetlen hőség uralkodik. A meteorológiai jelentések szerint egyelőre lényegesebb változás nem várható, úgy hogy továbbra is száraz és meleg időre van kilátás.

A beográdi obszervatórium jelentése szerint reggel 8 órakor a következő hőmérsékletet jegyezték fel az ország egyes városaiban: Beograd 21, Zagreb 20, Lyublyana 17, Vrsac 22, Veliko Gradiste 21, Petrovaradin—Noviszád 21, Koviljacska 20, Sarajevo 19, Uzsice 20, Kragujevac 19, Zajecsár 21, Vranje 21, Nis 23, Koszovszka Mitrovica 22, Kraljevo 20, Bród 18, Krusevac 20, Szkoplye 24, Stip 21, Prilep 20, Pety 19, Szplit 26, Kotor 27 és Mosztár 25.

Az egész országban igen meleg idő volt, eső csak Délszerbiában esett, a legtöbb Vranjén, Szkoplyén és Pétyen.

A beográdi zsidók is tiltakoztak a palesztinai események ellen

***

Szeptember 4-én gyásznapot rendez a világ zsidósága

Beogradból jelentik: A beogradi zsidóság vasárnap délelőtt nagyszabású gyűlést tartott, a palesztinai vérengzések miatt. A gyűlésen közel 4000 főnyi zsidó férfi és nő jelent meg. Az ülést dr. Popszt a beogradi zsidó hitközség elnöke nyitotta meg, majd dr. Pijade Bukics tartott nagyszabású beszédet, amelyben élénk tiltakozását fejezte ki a palesztinai események miatt.

A hivatalos szónok után Melamed Hermina, Avramovics Lázár és Rubinovics Izsák szólaltak fel, majd a gyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben felszólítja a nagyhatalmakat védelmezzék meg a zsidóságot az üldözések ellen.

A gyűlés végén Alkalaj Izsák grandrabbi bejelentette, hogy

a világ zsidósága szeptember 4-én gyásznapot rendez, miért is felszólítja a gyűlés résztvevőit, hogy ezt a napot a gyász jeléül imaházakban és templomokban töltsék el.

A gyűlés egyhangulag elfogadta a grandrabbi javaslatát.

— Szentai küldöttség a közoktatásügyi miniszternél. Beogradból jelentik: Gyorgyevics Szlobodán polgármester, dr. Keceli M. Ferenc ügyvéd és Prekajszki Milos vezetésével nagyobb szentai küldöttség kereste fel Makszimovics Bozsza közoktatásügyi minisztert, akitől azt kérték, hogy maradjon meg főgimnáziumnak a szentai gimnázium. Makszimovics Bozsza közoktatásügyi miniszter azonban kijelentette, hogy miután királyi ukázzal változtatták át algimnáziummá, egyelőres emmit sem lehet tenni a főgimnázium meghagyása érdekében.

— Nagy áthelyezések a líróságoknál. Beogradból jelentik (A.): Az igazságügyi szolgálatban, különösen Horvátország területén nagy áthelyezések történtek, amelyeket a tegnapi hivatalos lap közöl.

Demetrovics Juraj, volt horvát tartományi helytartót nevezték ki kereskedelmi miniszterre

Az új miniszter vasárnap tette le az esküt

Beogradból jelentik: Öfelsége a király Demetrovics Juraj volt horvát-szlavonországi tartományi helytartót és volt nemzetgyűlési képviselőt

kereskedelmi miniszternek nevezte ki.

Az ujonnan kinevezett miniszter vasárnap tette le az esküt Öfelsége a király

kezébe. Az eskütételen Zsivkovics Petár miniszterelnök is jelen volt.

Demetrovics Jurajt a nemzeti tanács megalakulása után nevezték ki horvát-szlavonországi helytartónak, később pedig nemzetgyűlési képviselőnek választották független demokrata programmal.

Az új kereskedelmi miniszter tegnap vette át hivatalát.

A Graf Zeppelin rekordgyorsasággal közeledik Friedrichshafen felé

***

Földkörüli útja során revolverlövés érte a léghajó burkolatát A lakehursti startot a nagy szélvihar miatt el kellett halasztani

Lakehurstból jelentik: Világkörüli útjának diadalmas befejezése után, vasárnap hajnalban kellett volna startolnia a Graf Zeppelinnek Lakehurstból, haza Friedrichshafenbe. A léghajó utasai a kijelölt időben el is helyezkedtek a Zeppelinen, az elindulás mégis elmaradt. Ennek oka egyrészt az, hogy vasárnap hajnalban igen erős és merőleges irányú szélvihar dühöngött Lakehurstben, amely a startot megakadályozta. Az indulás elhalasztásának másik oka pedig az, hogy a léghajó főmatróza

a Zeppelin burkolatán lyukat észlelt, amely a hozzáértők megállapításai szerint revolvergolyótól származik.

Semmi adat sinesen arra, hol történt a revolveres merénylet a Zeppelin ellen. A revolvergolyó egyébként csupán a léghajó külső burkolatát sértegette meg.

A hibát néhány órán belül kijavították, a szélvihar ereje is alábbhagyott, úgyhogy

a Graf Zeppelin vasárnap délen 1 óra 18 perckor elindult Európa felé.

Vasárnap éjjel 11 órakor, a Zeppelin a következő helyzetjelentést adta le: A léghajó helyzete 38 fok 12 perc északi széles-

ség és 62 fok 20 perc keleti hosszúság.

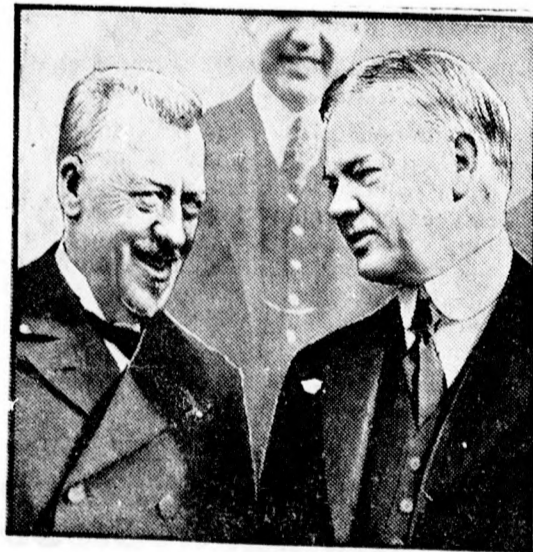
A léghajóról leadott további jelentések megerősítik azt a feltevést, hogy a Graf Zeppelin

rekordidő alatt teszi meg az utat Friedrichshafenbe.

A léghajó 140 kilométer átlagos sebességgel halad és ha ezt a sebességet tovább is megtartja, jelentékenyen megjavítja az óceán-repülés rekordját.

Lehmann kapitány vezeti a léghajót most Friedrichshafenbe.

Hoover elnök beszélget dr. Eckenerrel.

Tárgyalások a magyar kormány és a legitimisták között

Budapestről jelentik: A Magyarország értesülései szerint a legitimisták és a kormány között bizalmas megbeszélések kezdődtek. A tárgyaló felek között máris létrejött bizonyos közeledés. A megegyezés bizonyos politikai változásokat is von majd maga után.

TELEFUNKEN

A LEGRÉGIBB TAPASZTALAT!

A LEGÚJABB KONSTRUKCIÓ!

„ALTERNO” rádióosztálya, Novisad. Telefon 24-14

Verekedés és a botrányok egész sorozata miatt

a rendőrség feloszlatta a „Matica Szrpszka” vasárnapi közgyűlését

Óriási izgalomban folyt le a közgyűlés, melyre az ellenzék dobrovoljácokat vonultatott fel — Zlokolica Szlavko dr., a régi vezetőség hive, botjával fejbevágta Latasz Mirkót, a Koszics párt kortesét — Az új tagok verifikálása körül tört ki a botrány

A Matica Szrpszka vasárnapi közgyűlése

a botrányok egész sorozata közben folyt le.

A közgyűlés iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg s már a kora reggeli órákban több ezer főnyi tömeg tolongott a Szloboda nagytermében, ahova eredetileg csak azokat akarták beereszteni, akiknek a tagságát már verifikálták. Az ellenzék a napokban közel 850 tagot iratott be s a régi vezetőség azon az állásponton volt, hogy az új tagok a vasárnapi taggyűlésen nem szavazhatnak, mert a verifikáló bizottság még nem igazolta tagságukat. Az ellenzék azonban, amelynek soraiban sűrűn szerepeltek dobrovoljácok és telepések, valamint montenegrói földművesek, a tilalom dacára

tömegeztől özönlött be a terembe s áttörve a rendezői kordont, a szinpad körül helyezkedett el.

Vrhovac Radivoj elnök puszkaporos hangulatban nyitotta meg a közgyűlést, majd Odavics Riszta, a közoktatásügyi miniszter kiküldötte üdvözölte a közgyűlést, aki

annak a reményének adott kifejezést, hogy a közgyűlés nyugodtan és méltóságteljesen, a Matica Szrpszka régi tradícióihoz hiven fog lefolyni.

A miniszteri kiküldött óhaja azonban nem teljesült, mert

a közgyűlés csakhamar óriási botrányba fulladt.

Az első botrány akkor tört ki, amikor Jonics Velibor kijelentette, hogy Koszics Mirkó nem lehet tagja a Maticának, mert évek óta nem fizette a tagsági díjat. Koszics Mirkó dr. izgatottan pattan fel a helyéről s így ykiált fel:

— Ez nem áll!

A régi vezetőség tagjai felugranak helyeikről s Koszics felé tódulnak, Koszics párthivei viszont öklüket rázva, óriási lármában az elnökség asztala felé rohannak. Az izgalom csak akkor esillapul le, amikor Szekulics Milán dr. beterjeszti a verifikációs bizottság jelentését.

A botrány második felvonása Hadzsi Koszta dr. beszéde közben tört ki. Hadzsi dr. ugyanis azon az állásponton volt, hogy csak verifikált tagok szavazhatnak.

— Könnyen megtörténhetne, — mondotta Hadzsi dr. — hogy hiányos ellenőrzés mellett

országuti rablók és sikkasztók is bekerülhetnének a Matica Szrpszka-ba.

E kijelentésre óriási láрма és zürzavar tört ki. Öklök emelkednek a levegőbe s minden oldalról a szónok felé tódulnak Koszics dr. hivei.

Már-már úgy látszik, hogy verekedésre a sor, amikor Szlankamenac rendőrelügyelő szétválasztja az ellenfeleket és rendet teremt közöttük.

Ezekután már teljesen felbomlott a diszciplína. Normális tárgyalásról már egyáltalán

lában nem lehetett szó, a teremben óriási zürzavar és kaosz támadt. Az ellenzék egyik csoportja Kovacevics Dusan földbirtokos felé rohan, aki állítólag

bandának nevezte a dobrovoljácokat

Kovacevics-et a rendőrök sorfala között vezetik ki.

Ezután Koszics Mirko dr. egy asztalra kapaszkodik s onnan intéz beszédet hűve. A rendőrség intézkedésére azonban Koszics csakhamar elhagyja a szószéket.

Kirilovics Dimitrije a nagy izgalomban a következő szavakkal fordul az elnökhöz:

— Elnök ur, függessze fel az ülést, mert itt vér fog folyni!

Vrhovac elnök a legnagyobb izgalom közepette délután két óráig felfüggeszti az ülést.

A délutáni ülésen

még fokozottabb mértékben folytatódtak a botrányok.

Az elnök csak egy óras késéssel érkezett az ülésre, úgy hogy az ellenzék hatalmas botrányokat produkált. Hadzsi Koszta dr. félremagyarázott szavainak helyreigazítása címén szólalt fel, de az ellenzék nem

engedi szóhoz jutni, amikor azután Szekulics Milán dr. emelkedik szólásra, a hivatalos párt hivei így kiabálnak feléje:

— Halljuk a szocialistát!

Ez a kijelentés jeladás volt a további botrányok egész sorozatára. A nagy tumultusban dr. Zlokolica Szlavko, a Vrhovac-párt hive összeszólalkozik Latasz Mirkóval, a Koszics-párt főkortesével.

A vitatkozás folyamán

Zlokolica olyan hatalmas ütést mért Latasz fejére, hogy a bot darabokra tört össze.

Most már újabb erővel tör ki a botrány, az ellenfelek vehemensen összecsapnak, a közönség pedig rémülten menekül a teremből.

A botránynak Momirovics Veljko dr. főkapitány vet véget, akinek az intézkedésére Vrhovac Radivoj elnök délután három órakor

feloszlatta a közgyűlést.

A közgyűlésen résztvettek a legnagyobb izgalom közepette hagyják el a termet, a rendőrség pedig oszlatni kezdi az uccán még mindig izgatottan tárgyaló tagokat.

A Matica Szrpszka közgyűlésén lefolyt botrányok óriási feltűnést keltettek Noviszádon s kínos feltűnést keltett olyan ellenzéki tagok felvonulása is, akiknek fogalmuk sem volt, micsoda tulajdonképpen a Matica Szrpszka s akik csak verekedési szándékból vonultak fel a közgyűlésre.

A Matica Szrpszka régi tagjai között az a vélemény alakult ki, hogy a vasárnapi események miatt

komesszáriust rendelnek ki a Matica Szrpszka élére.

Mikor tartják meg a közgyűlést

A Matica Szrpszka választmányát szerdára ülésre hívták össze és ez alkalommal fogják elhatározni, hogy mikor tartják meg a közgyűlést.

Bomba robbant, két ember meghalt, tizenkettő megsebesült a nizzai fascisták mulatságán

A merényletet antifascista anarchisták követték el

Nizzából jelentik: Vasárnap a Nizza melletti Fehér Orgona-vendéglőben véres merénylet történt. A vendéglőben a volt olasz hadviseltek szövetsége bankettet rendezett, amelyen a nizzai olasz konzul és a konzulátus tagjai is résztvettek.

A vendégsereg este hét óra tájban oszlott szét. A bankett résztvevőinek nagy csoportja az autóbusz körül gyülekezett, miközben ismeretlen tettes

bombát dobott az ünneplők gyülekezetébe. A bomba az autóbusz kö-

zelében robbant, két ember szörnyethalt, tizenkettő súlyos sérüléseket szenvedett.

Az olasz konzul s több előkelő személyiség korábban eltávoztak a mulatságról és így sértetlenek maradtak. A merénylet nyomában támadt pánik és fejvesztettség alatt a merénylőknek sikerült elmenekülnie, de a körülmények arra vallanak, hogy a gyilkos merényletet antifascista anarchisták követték el.

London lakóssága óriási lelkesedéssel fogadta a Hágából hazatérő Snowden kincstári kancellárt

A közönség megverte a röpcédulát osztogató kommunistákat

Londonból jelentik: Snowden kincstári kancellár vasárnap reggel Hágából Londonba érkezett. A pályaudvaron közel ötezer főnyi közönség fogadta. A fogadtatás olyan lelkes volt, hogy a rendőrség alig tudott utat törni az ünneplő autójának.

A kommunisták meg akarták zavarni az ünneplést és közvetlen a miniszter megérkezése előtt röpiratokat osztogattak. Ezekben azt bizonyították, hogy Snowden győzelmének árát az angol és német munkások fogják megsínyleni. A tömeg alaposan helyben hagyta a röpiratterjesztőket, és kidobta őket a perronról.

A Reiter iroda munkatársa előtt Snowden megérkezése után, a következő kijelentést tette:

— A konferencia a legmesszebbmenő reményeinket is teljesítette. A jóvátételi kérdés rendezése a biztonság érzését honosítja meg és előbbreviszi Europa gazdasági felépítését. Németország politikai és gazdasági szuverenitásának helyreállítása a konferencia egyik legnagyobb eredménye. Politikai téren is eredményes volt a konferencia. A rajnai kérdésre vonatkozó megállapodás, a legnagyobb politikai alkotás Lokarno óta.

Már csak elvélve fordulnak elő zavar- gások Palesztinában

Az arabok a Népszövetséghez fordulnak panaszukkal

Londonból jelentik: „Saffed környékén minden esendes” — így kezdődik a legutóbb kiadott palesztinai hivatalos jelentés. A zsidó lakosságot biztonságba helyezték. Haifa környékén fosztogatókat lőttek agyon. A transzjordáni hadsereg a Jordánon átkelő kisebbszámu beduin csapatot feltartóztatott.

A halottak száma eddig 109 zsidó,
83 mohamedán, 4 keresztény.

A lakosságot hirdetésben figyelmeztették a záróra megszegésének következményeire. Vasárnap este közvetlen záróra után razzitát tartottak, több személyt letartóztattak jogosulatlan fegyverhasználat végett.

A gyarmatügyi hivatal újabb jelentése szerint,

Palesztinában nyugodt a helyzet.

A szíriai főbiztos megerősítette a határon levő francia haderőket, hogy megakadályozza a készülő arab betörést.

A Daily Express munkatársa beszélgetést folytatott Huszein főmuftival, aki kijelentette, hogy

a palesztinai események komoly nemzeti forradalomnak tekintendő, amely nemesak a szíriai, egyiptomi valamint északafrikai, de az egész hatvan milliónyi arabság rokonszenvével találkozik.

Addig nem lesz tartós béke Palesztinában és egész Arábiában, amíg Anglia a Balfour politikát folytatja. Ez ellen egész Arábia fel van háborodva.

Vasárnap, a londoni Albert Hallban tartott cionista nagygyűlés határozatilag elítélte a palesztinai eseményeket és azt a meggyőződését fejezte ki, hogy a zsidó emberéletben esett károkat, az angol mandátumos kormányzás elleni merényletnek kell tekinteni.

Sir Chanveller, Palesztina főbiztosa a lakossághoz intézett kiáltványában kijelenti, hogy Palesztinába visszatérve borzalommal értesült a gonosztevők munkájáról, akik védtelen zsidók ellen gaztetteket követtek el. Ez az egész civilizált világ felháborodását váltotta ki. Első feladata a rend helyreállítása és a gonosztevők szigorú megbüntetése. E célból már az összes intézkedések megtörténtek.

A Reiter iroda legújabb jelentése szerint, Jeruzsálemben továbbra is nyugalom van. A város felett repülőgépek cirkálnak, a rendes munkát azonban még senki sem kezdte meg. Mindaddig egyetlen arab sem jelent meg a főhadiszálláson, hogy sajnálkozását fejezze ki a dolgok felett. Szó van azonban arról, hogy legközelebb valami történik ebben az irányban.

A rendőrség folytatja a razzitázást és

az elrejtett fegyvereket elkobozza. Aga kán, a szmirani mohamedánok vezére legközelebb Genf-be utazik, hogy ott megvédelmezze az arabok érdekeit a palesztinai eseményekkel kapcsolatban.

Borzalmas vérengzés folyt Palesztinában

A Reuter-ügynökség külön tudósítója a következőket jelenti Jeruzsálemből: Az arabok borzalmas mészárlást vittek véghez a zsidók között. A legrettenetesebb vérengzés azonban Hebronban volt, a talmudiskolában. Itt a padlókön és falakon még most is olyan vastagon van a vér, hogy a tudósító ruhája véres lett tőle. Olyan kétségbeejtő látványt nyújt ez, hogy a legedzettebb idegekkel bírók is rosszul lettek.

Az egyik házban 61 zsidó diákot vascora közben leptek meg az arabok. A szerencsétlen diákok véréből még most is véres az asztal és az ételmaradék. A legborzalmasabb azonban a ghetto sikátoráiban volt az öldöklés, mert a szűk és sötét helyen nem is látszott, hogy kik a támadók és kit gyilkolnak. Az arabok igen sok zsidót a haláluk után lefejeztek.

Az arabok a gyilkosságok után fosztogatni kezdtek. A hatóságok most házkutatásokat tartanak, hogy az elrablott holmikát megtalálják. Egy házban három teherautóra való rablott dolgot találtak. A rablók ellen kiméretlenül fellépnek és sommás eljárást alkalmaznak ellenük.

Heussen i Mufti, a jeruzsálemi legfelsőbb mohamedán tanács elnöke. A zsidók őt vádolják a palesztinai harc felidézésével.

Amíg a noviszádi termelők nem szervezik meg az exportot, szó sem lehet rendszeres zöldségkivitelről

Ezidőszerint képtelenek vagyunk konkurálni az olaszokkal
Más volt a helyzet a háboru előtt és más a helyzet most
A földmivelésügyi miniszteriumban már régebb idő óta
tárgyalnak az export lehetőségéről

Tapavica Gyorgye dr. noviszádi ügyvéd legutóbbi cikke, amelyben részletesen beszámolt a noviszádi zöldségkivitel lehetőségeiről, élénk visszhangot keltett a termelők körében. Tapavica dr. igen helyesen rámutatott arra, hogy a tavalyi konferencia óta semmi sem történt, ami lehetővé tenné, hogy a noviszádi piac helyettes zöldség és gyümölcskészletei a külföldön nyerjenek elhelyezést, miáltal a termelők bagatell áron kénytelenek

áruikon tudni s óriási anyagi veszteségeket szenvednek. A cikkíró megjegyezte, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara annak idején bekapcsolódott az ügybe, a mai napig azonban semmi sem történt a noviszádi zöldségkivitel érdekében.

A feltűnést keltő cikkel kapcsolatban a Kereskedelmi és Iparkamarához fordultunk felvilágosításért, ahol a következő érdekes információkat kaptuk:

— Kétségtelen, hogy a zöldségkivitel igen fontos tényezője gazdasági életünknek, azonban

a mai rendszertelenség mellett lehetetlen a racionális exportot végrehajtani.

Az export első és legfontosabb feladata az organizáció s e tekintetben a termelők semmit sem tettek. Addig, amíg a termelők maguk között nem szervezik meg az exportot, szó sem lehet rendszeres zöldségkivitelről. Ezt azonban nem a városnak kell kezdeményezni, hanem a kormánynak és a termelőknek.

Olaszországban is a kormány szervezte meg a külföldi exportot, amely bámulatosan működik.

Megfelelő organizáció nélkül egyáltalában nem vagyunk versenyképesek az olaszokkal, akik a zöldségkivitelnél a fősúlyt az ugynevezett tipizálásra fektetik.

Külföldön csak elsőrangú, standarizált, és racionálisan csomagolt árut lehet elhelyezni.

A szállítás egyik fontos tényezője a szállítási lehetőség is, tehát elsősorban külön gyorsvonatok, amelyek gyorsan és meghatározott időpontra szállítják az árut rendeltetési helyére.

Nem szabad például megtörténni annak, hogy zöldségvagonainkat Kelebián feltartóztatják, úgy hogy az áru csak elkésve érkezik a külföldi piacra.

Az olaszok bámulatos pedantériával szervezték meg az exportot s naponta tízhusz különvonat fut a külföld minden tájára, áruval megrakva. Külön inspektorok figyelik a külföldi piacot az áru minősége szempontjából s ha valahol a legesekélyebb mulasztást is észrevesznek,

az illető kereskedőt vagy termelőt drakonikusan büntetik meg.

— A háboru előtt egészen más volt a helyzet. Akkor egyetlen országnak sem volt kimondott exportorganizációja s ha történetesen Olaszország olyan szervezettel rendelkezett volna, mint ma,

az olasz paradicsom akkor is konkurált volna a noviszádi paradicsomnak az osztrák piacokon, mint most

— Nem szabad megfélekedni arról sem hogy a háboru előtt Noviszádnak nagyobb hinterlandja volt s így egész feleslegét a magyar piacra szállította.

— A noviszádi kereskedelmi és iparkamara mindent megtett, hogy a zöldségkivitel lehetőségét fokozza s erre vonatkozólag már több felterjesztést is intézett a kormányhoz. A földmivelésügyi miniszterium fokozatosan foglalkozik a legfontosabb problémák megvalósításával s máris rendezte a szilva- és paprika-kivitel módozatait. Valószínű, hogy

most a zöldségexportra is rákerül a sor.

— Elsősorban törvényben kell gondoskodni az export fokozásáról, amelynek alapján aztán kidolgozzák az erre vonatkozó szabályrendeletet, ahogy ez a szilvaexportnál is történt. Az export legfontosabb kelléke azonban mindenesetre az, hogy

a termelők maguk között szervez-
zék meg a kivitel.

gondoskodjanak kifogástalan minőségű áruval s az ugynevezett típusok szerinti osztályozásáról, mert csak ezáltal válik majd lehetővé, hogy a vajdasági zöldség is külföldre kerülhessen.

— Rendszertelenül és hanyagul, ahogy ez most történik, nem lehet zöldséget külföldre szállítani. Ha meglesz a termelők között az organizáció,

lehetővé válik majd az export fokozása is.

semmiesetre sem azonban olyan mértékben, mint a háboru előtt.

HIREK

1929. szeptember 3. Kedd.

Rom. kat.: Manszvét. Protestáns: Hilda. Gör. kel. (aug. 21) Tádé. A nap kel 5 óra 1 perckor, nyugszik 6 óra 13 perckor.

Időjárás. Csendes, derült és szép idő volt, a hőmérséklet az egész országban emelkedett. Noviszádon tegnap délben 32 fok meleg volt.

Időjósítás. Továbbra is inkább derült idő várható, lényeges hőváltozás nélkül. Noviszádon a hőmérséklet 15 fok és 31 fok között váltakozik.

— **Vasárnap szentelték fel a zajeczári katolikus templomot.** Vasárnap szentelték fel a szerbiai Zajeczáron az új romai katolikus templomot, amely a Kumanovszka uccában épült az ottani katolikus hívek áldozatkészsége folytán. A felszentelést Rodics Rafael beogradi érsek, bánáti apostoli adminisztrátor végezte a katonai és polgári hatóságok, valamint nagyszámu előkelő közönség jelenlétében. A felszentelési aktus után Rodics Rafael érsek istentiszteletet tartott az új templomban s ez alkalommal imát mondott a királyné és a királyi családra. Az istentisztelet után az érsek nagy beszédet tartott a hívekhez, amelyben az ünnep jelentőségét méltatta. Este nyolc órakor bankett volt a zajeczári Tisztiothonban, amelyen Zajeczári társadalmának színe-java vett részt. Tegnap délelőtt Rodics Rafael érsek Borszki Rudnikra utazott.

— **Meghívó.** A „Cecilia“ egyházi női énekkar tagjait felkérem, hogy a kedden és pénteken délután 2—3-ig tartandó énekórákra, a férfiak tagjait pedig arra, hogy a szerdán és pénteken háromnegyed 9-től háromnegyed 10 óráig tartandó énekórákra eljönni sziveskedjenek. — Karnagy.

— **Megkezdődtek a beiratások.** Tegnap az összes noviszádi elemi és polgári iskolában megkezdődtek a beiratkozások. Az elemi iskolákban az apróságok szülei kíséretében jelentek meg, a polgári iskolákban ezzel szemben a diákok már egyedül intézték el a beíratással járó formasságokat. A gimnáziumokban csak szeptember 12-én kezdődik a beíratkozás.

— **A jugoszláv katonai delegáció Prágában.** Prágából jelentik: A csehszlovák hadgyakorlatokon résztvett jugoszláv delegáció tegnap koszorút helyezett el az ismeretlen hős sírjára.

— **A beográdi lengyel követ Varsóba utazott.** Blédből jelentik: Babinszki beográdi lengyel követ tegnap többheti szabadságra utazott. A követ Varsóban tölti szabadságát.

— **A tanév kezdete a vrbászi főgimnáziumban.** A vrbászi főgimnáziumban e hó 11., 12. és 13-án tartják meg a beíratásokat. A hivatalos tanév e hó 16-án veszi kezdetét. A pótvizsgákat már megtartották és azok nagyon szép eredménnyel végeztek. — A polgári leányiskola és az elemi iskolák is 16-án nyitják meg kapuikat a tanulóknak. A beíratások itt 12., 13. és 14-én is folyni fognak még.

— **Értesítés.** Hollaender Ilonka katalapszalónja, (Novisad) ezúton értesíti a tisztelt hölgyközönséget, hogy a téli divatujdonosságokért, miután az csak most alakul ki, külföldre utazott és kéri a hölgyközönséget, bevásárlásaival visszaérkezését, melyet annak idején jelezni fog, bevárni sziveskedjenek.

— **Szüreti multságok Vrbászban.** Szombaton este a vrbászi római katolikusok a Tábori-féle vasúti vendéglőben nagyon jól sikerült szüreti multságot tartottak. A multságon a vrbászi társadalom színe-java jelen volt. A tiszta bevételt a temető rendbehozatalára fordítják. Vasárnap este a VSC tartott az ipartestületben világpostával és szépségversennyel egybekötött szüreti multságot, amely szintén nagyon jól sikerült.

Bombamerényletet követtek el Berlinben a birodalmi gyűlés épülete ellen

A robbanás nem okozott nagyobb károkat

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés épületében vasárnap reggel 4 óra 23 perckor bombarobbanás történt. A robbanás esupán az ablaküvegekben tett csekély kárt, tűz a robbanás nyomán nem támadt. A dörrenés messzire elhalatszott. A rendőrség megállapította, hogy a birodalmi gyűlés épületének északi részén robbanóanyagot helyeztek el.

A helyszínén megtalálták a robbanószerkezet maradványait, egy ébresztő órát és egy zseblámpa részzeit. Az egyik villamosszalon horogkereszt jelvényt találtak, a következő felirattal: „Nagy-Németország ébredj!“. A rendőriőnök 25.000 márka jutalmat tűzött ki a tettesek nyomravezetőjének számára.

— **Szerdán kezdődik a kisantant repülőversenye.** Bukarestből jelentik: A kisantant ezidei repülőversenye szerdán, szeptember hó 4-én kezdődik. A verseny első résztvevői valószínűleg esütörtökön délután egy órakor érkeznek vissza a bukaresti repülőtérre.

— **Megnyílt a szkopljai terménytőzsde.** Ünnepies keretek között nyílt meg vasárnap a szkoplyei terménytőzsde. A megnyitáson a kormány is képviseltette magát. A tőzsde elnökétl Taszics Tasza nagykereskedőt választották meg.

— **Adomány.** Az öngyilkossá lett Babics Dragutin szerencsétlen árvái részére Harmuth József Szomborból 50 dinárt küldött. A pénzt eljuttattuk a nyomorgó családohoz.

— **Felhívás a vajdasági nyugdíjasokhoz!** A tagsági díjak befizetése folyó hó 8-án délután 2 órakor a Maros-féle vendéglőben. — Az elnökség.

14 karátos arany karcsattóra
(hivatalos félmérete):
295.— din. kerek, különböző mintában;
395.— din. vésett-ovális, legujabb minta
Fenti óra 14 kar. arany húzós-karcsattal 150 — dinárral több.
Svelci pontos 10 köves szerkezet, írásbéli jóállással
GOLDBERGERNÉL, NOVISAD, KR. PETRA 23.

— **Visszatért szabadságáról a noviszádi polgármesterhelyettes.** Lakics Jovan, városi főjegyző, polgármesterhelyettes szabadságáról visszatért és átvette hivatala vezetését.

— **Vizgyűjtő medencéket épített Vrbasz községe.** Vrbasz községtanácsa utolsó ülésén elhatározta, hogy az artézi kutak mellé nagy vizgyűjtő medencéket építtet, melyek a felesleges vizet lesznek hivatva egybegyűjteni. Az eképpen nyert vízmennyiségeket az uccák nyári locsolására és tűzveszély esetén oltásra fogják felhasználni. A községházával szemben levő artézi kútnál már a napokban meg is kezdik a medencéket építését. Csütörtöktől kezdve pedig ismét rendszeresen locsolni fogják a fűcuccat is, egyelőre a csatornából nyert vízzel.

— **Átvette hivatalát a városi bejelentő hivatal főnöke.** Djakov Alekszandar rendőrkapitány, a bejelentőhivatal főnöke többheti szabadságáról visszatért s tegnap ismét átvette hivatalát.

— **Szabadságra utazott a pénzügyigazgatóság adóügyi osztályának inspektora.** Vukelics Vladimir, a noviszádi tartományi pénzügyigazgatóság adóügyi osztályához beosztott inspektor három heti szabadságra utazott.

— **Országos vásár lesz vasárnap Vrbászban.** A novivrbászi őszi országos vásárt vasárnap, e hó 8-án tartják meg. Vészmentes helyről, szabályszerű járlatlevéllel mindennemű háziállat felhajtható, csak a beográdi tartomány területéről tilos a hasított körmtiek felhajtása.

— **Dr. Salamonné Kassovitz Erzsébet** Mensendieck rendszerű tornatanfolyama egyének és csoportok számára szeptember 15-én kezdődik. Jelentkezés Kraljica Marija út (új hidhoz vezető út) Obradovics villa.

— **Sulyosan megbetegedett Edison,** a világhírű feltaláló. Párisból jelentik: A Paris Midi értesülése szerint Edison tizenkét nap óta ágyban fekszik. Kezelőorvosai szükségesnek látták, hogy Hower világhírű elmegyógyászt hívassák betegágyához. Edison úgy véli, hogy csak nagy náthája van és nem érti, hogy környezete miért nyugtalanodik annyira betegsége miatt. A világhírű feltaláló állapota három héttel ezelőtt válságosra fordult, mert tulságosan megerőltette magát, amikor azokat a fiatalembereket vizsgáztatta, akik közül utódját kijelölte. Edison fia kijelentette, hogy atyja tegnap kissé könnyebben érezte magát és egy szívt is elszívott. Tekintettel arra, hogy a beteg 32 esztendő, a család aggodalma teljes mértékben jogosult.

— **Motorrobbanás Beljén.** Apatinból jelentik: Kniméder Tibor és társai belyei motormalmában ebédszünet közben hatalmas robbanás történt. A rosszul működő cilindertől felrobbant a motor. Szerencsére nem volt senki a malomban a robbanás idejében és így emberéletben nem esett kár. A vállalat kára meghaladja a félmillió dinárt.

— **Meghalt Hindenburg huga.** Potsdamból jelentik: Hindenburg Ida, a köztársasági elnök huga 78 éves korában az Augustta Viktória kórházban meghalt.

— **Merénylet egy bécsi moziban.** Bécsből jelentik: Vasárnap este egy moziban Hajni sófőr felesége revolveréből golyózáport zudított férjére. Hajni menekülni igyekezett a lövések elől, de több golyó eltalálta, úgy hogy sulyos sebesüléssel összeesett. Egy eltévedt golyó megsebesítette a moziban ülő Rosen Tatjana bárónőt, egy orosz emigráns leányát is.

— **Beogradi követségeknél,** megbízható napi futárjait által vizumot beszerez Lustig Lajos banküzlete, Novisad.

— **A vasárnapi gyűjtés eredménye.** A noviszádi kulturszövetségben levő egyesületek vasárnap nyolcezer dináron felüli összeget gyűjtöttek össze a szkopljai árvizkárosultak segélyezésére. A gyűjtést még folytatják a hét végéig.

— **A Horgosi Árvaház,** mely iskolánővérek vezetése alatt áll, felvesz 6—12 éves iskolás róm. kat. leányokat (árvát is). Fizetési díj havi 300 dinár. Ugyancsak felvesz 13—16 éves róm. kat. leányokat is, akik a háztartás és kézimunkában óhajtják magukat képezni. Ellátási díj havi 500 dinár. Mosás külön számítva.

Mi a különbség a darázs és a méh csipése között? Ennek a két állatoeszkának a szurása, bár hasonló módon történik és hasonló fájdalmakat okoz, lényegesen különbözik egymástól. A különbség főként abban a méregben van, amelyet csipésükkor e rovarok a sebbe bocsátanak. A méh igen erős hangyasavat bocsát ki magából és ez az oka annak, hogy az okozott fájdalmat a legeredményesebben valamilyen lugos folyadék (pl. ammóniak, szalmiakszesz) által való bedörzsöléssel lehet leküzdeni. A szalmiakszesz a hangyasavat ugyanis semlegesíti. A darázs szurásakor nem savas, hanem lugos jellegű mérget bocsát ki magából s erről meg is lehet könnyen győződni, mert ha az ember egy esomó darazsat a vízbe fojt, a víz rövid idő múlva lugos kénhatásu lesz, tehát a vörös lakmuszpapírt megkékíti, míg ha a méheket fojtjuk vízbe, a víz savanyu kénhatásuá válik, azaz a kék lakmuszpapírt megvörösíti. Ez az oka annak, hogy darázsvespést nem lehet szalmiakszeszrel gyógyítani, ez ellen bedörzsölésre valamilyen hig, nem maró savat (hig ecetsav, hig sósav stb.) kell használni.

— **Alkoholcsempészes — repülőgépen.** Detroitból jelentik: A szesztilalmi rendőrség egy repülőgépet fogott el, amely 15 láda szeszestalt szállított.

Hálószoba berendezését

legolcsóbban **SZIGETI ES TÁRSA** Zetjeznicka u. 79. butorkereskedésben szerezheti be. Kedvező fizetési feltételek! Izléses **RADIO SZEKRÉNYEK** készpénz áron részletfizetésre is

— **Buesu Szvetozár Miletiesen.** Szeptember 8-án tartják meg Szvetozár Miletiesen a buesut. Evvel az alkalommal dr. Resch Ignác csibi plébános a lourdesi eseményekről fog magyar és német nyelvű prédikációt mondani. Ezt a buesut a kálvária kápolna felszentelésének évfordulóján tartják meg. A kálvária kápolnát Agatics Boldzsár esperes másfél millió költséggel építtette s tavaly szeptember 8-án szentelték fel. A környékről sokan zárandokolnak erre a helyre buesukor. Nevezetes a kálvária szoborstációja, mely Krisztus keresztrefeszítését és a keresztről való levételét ábrázolja.

— **Kisleányát akarta kimenteni, de a leánykával együtt a Dunába fulladt Visegrádnál a pozsonyi reáliskola igazgatója.** Budapestről jelentik: Dunabogdány közelében vasárnap Romhányi János pozsonyi reáliskolai igazgató, aki feleségével és kisleányával, Szentendrén lakó rokonainál töltötte szabadságát, csónakon Visegrádra indult. Utközben a háromesztendős Elli a csónakból a vízbe esett. Romhányi azonnal utána ugrott, de hasztalan volt minden erőfeszítése, a kisleány nem bukkant fel többé a hullámokból. Az igazgató ekkor visszafelé uzsolt a csónakhoz, de nem messze a csónak től ő is eltűnt a hullámokban.

— **Királysértésért elítélt szombori építőmester.** A noviszádi törvényszék büntetőtanácsa tegnap tárgyalta Lovrenov Marko szombori építőmester bűnügyét, akit az ügyészség királysértéssel vádolt. Miután a tárgyalás folyamán a vád beigazolást nyert, a bíróság Lovrenovot három évi és egy hónapi fogházra ítélte. Lovrenov fellebbezett az ítélet ellen.

— **Kétdináros nyelt egy verbászi kisfiu.** Huber János verbászi lakos kisfiacskája játék közben lenyelt egy kétdináros. A fuldokló gyermeket szanatóriumba szállították, ahol sikerült a légesövet elzáró pénzdarabot a gyermek torkából eltávolítani.

— **Vakmerő betörők a budapesti belügyminisztériumban.** Budapestről jelentik: Tegnap délelőtt negyed kilenkor a belügyminisztérium kézipénztárába, ahol Csizmas Ottmár igazgató teljesített szolgálatot, két férfi toppant be, az igazgatót maró folyadékkal leöntötték, majd a kézipénztárból ötezer pengőt elraboltak és elmenekültek. A vakmerő betörésről azonnal értesítették a rendőrséget és minthogy az igazgató a betörőkről pontos személyleírást adott, valószínű, hogy rövidesen kézrekerülnek. A kivonult mentők megállapították, hogy a betörők ártalmatlan folyadékot használtak, amelynek csupán csipős a hatása, egyébként veszélytelen.

— **Dühöng a szovjet terror Bakuban.** Moszkvából jelentik: Baku környékén a szovjet hatóságok folytatják a parasztok legbrutálisabb bántalmazását, fegyverek állítólagos elrejtése miatt. A bakui katonai parancsnok reándeletére mindazokat a feljelentetteket, vagy gyanús parasztokat, akik nem szolgáltatnak be fegyvert, nyilvánosan megbotozzák. A terrorizált parasztok most mindenáron fegyvert igyekeznek vásárolni, hogy a házkutatás alkalmával legyen mit beszolgáltatni.

— **A városi személerakodó telepre viszik a paradicsomot.** Szentanuk mesélik, hogy a szállási gazdák és a környékbeli zöldségtermelők már napok óta a városi szemétkihordó telepre viszik a nyakukon maradt paradicsomot. Úgy látszik, hogy már a disznóknak sem kell a paradicsom s így azután koeszámra szállítják az árut a szemételepre, ahol büzt terjeszt a rothadó portéka. Ugyanez a történetik ez, a zöldség-export legnagyobb dícsőségére, amikor Lyonban még most is tíz dinárt fizetnek a paradicsom kilójáért. Ugyanez a sors érte a tavalyi komlót is. A termelők a dülöutaikon szórják el a drága árut, mert szükségük van a zsákokra. A termelők ugyanis abban reménykednek, hogy az idén mégis csak sikerül tudni a komlón s így legalább a zsákokat szeretnék megmenteni. A mai szállítási organizáció mellett azonban nem nagyon bizunk benne.

A Juda Makkabi döntetlenül mérkőzött Temesváron

A Vojvodina döntetlenül játszott a Rádnicskival, a palánkai Szloga az Odzsaci Sport Klubbal

A futballszünet utáni első vasárnap eredményei, biztató ígéretekkel nyujtanak Noviszád és a noviszádi kerület őszi futballkampányára. Noviszád és a kerület csapatainak többsége sorompóba állott vasárnap és az elért eredmények többé-kevésbé felülmulják a várakozásokat.

Noviszádon a

VOJVODINA—RÁDNICKI 4:4 (1:0)

eredménnyel végződő mérkőzés került elődöntésre. A játék kellemes esalódást hozott, mert a csapatok, különösen a Vojvodina, várakozáson felül igen jó játékot nyujtott. A csapat kezdő visszanyerni régi technikáját, ami Necsas tréner hozzáértő munkáján kívül nem csekély mértékben annak köszönhető, hogy Markovics újra kitűnő formában van és észszerű irányítása az egész csapatra kedvező hatást gyakorol.

A Rádnicski is meglepő frissességgel játszotta végig a mérkőzést. Lelkesedésére és küzdeni tudására jellemző, hogy a Vojvodina 3:1 arányú előnyét behozta, sőt az utolsó percekig egy góllal vezetett.

Postás A. K.—Vojvodina I. b. 2:1 (0:0)

eredmény nem kétszer 45 percig tartó mérkőzésen jött létre, mert két játékos összeverekedett a pályán és így az előmérkőzésnek utóregzése is lesz, az alszövetség fegyelmi bizottsága előtt. A petrovaradini Hajduk—Rádnicski ifju legények mérkőzése 2:1 (1:0) arányban a petrovaradiniak győzelmével zárult.

Az idegenben szereplő noviszádi csapatok közül messze kimagaslik a Temesváron lejátszott

MAKKABI—TEMESVARI KADIMA 1:1 (1:0)

eredményt hozó mérkőzés.

Ugyancsak vidéken került eldöntésre a

NAK—KARLOVCAI S. C. 2:0 (1:0)

eredménnyel abszolút mérkőzés. A játék során a NAK abszolút fölényben volt és görög turára készülő együttese lassanként kezd formába jönni. A NAK ifjúsági csapata 7:0 gólarányú győzelmet aratott a noviszádi Trgovaeski S. C. I. b. csapatán.

A noviszádi

Trgovaeski S. C.—Csurugi Hajduk 3:0 (2:0)

eredménnyel zárult mérkőzést Csurogon játszották le, szépszámu közönség előtt. A gólokat Pintér (2). és Nedeljkovics Koszta lötték. Mellettük Budjanov és Malesev játéka tűnt ki.

A noviszádi

Rádnicski komb.—Szlovaeski komb. 1:0 (0:0)

eredménnyel zárult mérkőzést Petrovácon játszották le, meglehetősen szezonleleji nívón. Petrovác fejlett futballkulturájára vall, hogy tartalék csapata részére vidékről hozott ellenfelet, vidéki bíróval, és a mérkőzés mégsem végződött ráfizetéssel.

A noviszádi kerület másodikosztályának nívójára határozottan hízogó a

Palánkai Szloga—Odzsaci S. C. 1:1 (1:0)

eredménnyel végződött mérkőzés. A játék ünnepélyes külsőségek között, hatalmas közönség előtt folyt le, mert a Szloga ezzel a mérkőzéssel avatta fel új pályáját. A leg-

nagyobb melegben, délután 3 órakor kezdődött a játék. A Szloga nap ellen kezd, nagy ambíció fűti a csapatot jövevű ellenfelével szemben. Némi OSC fölény domborodik ki, a 14-ik percben mégis a Szloga lövi az első gólt Hepp révén.

A második féldőben sűrű ostrom alá kerül a Szloga kapuja. Mészáros kitűnő védeke több biztosnak látszó góltól menti meg a palánkaiak kapuját. Az OSC kiegyenlítő gólját Lemler lötte.

Általános derűtség kísérte a

OSC old-boy—Szloga old-boy 2:1 (0:1)

eredményt hozó mérkőzést. A győztes csapat góljait Bilek lötte. Az öregek játéka kitűnő hangulatot teremtett, a mérkőzés után pompás hangulatban lefolylt nagyszabású mulatságra.

A kerület csapatai közül csupán a Szlovaeski szenvedett vereséget. A

Verbászi S. C.—Petrováci Szlovaeski 5:1 (1:0)

eredménnyel Verbászon lejátszott mérkőzés sulyos góldifferenciáját apetrováciak a hazai bírónak és a verbásziak tulerélyes játékanak tulajdonítják. Azonkívül a VSC a második féldőben új játékosokkal kísérletezett, míg a Szlovaeski végig ugyanazokkal a játékosokkal játszotta le a mérkőzést.

Szobotica:

SzMTC—Sport 5:1 (3:0)

SzAND—ZsAK 3:2 (2:0).

Szombor:

SzTK—ZsAK 4:1 (1:1)

Sport—Szoko 6:1 (3:1). A játékosok összeverekedtek, a közönség betódult a pályára, mire a bíró a mérkőzést lefujta.

Oszijek:

Gradjanszki—Bácska 6:2 (4:1)

Zagreb:

Grác—Split 2:1 (1:0)

Zagreb—Beograd 4:2 (2:1)

Budapest:

I. profiliga mérkőzések:

Ujpest—Hungária 4:2 (1:2)

Budai 33—Pécsbaranya 3:0 (1:0)

Bástya—Bocskay 5:0 (3:0)

Somogy—III. kerület 2:2 (1:1)

A Rádnicski hazena csapata holnap, szerdán fél 6 órakor tréninget tart a Rádnicski pályán.

— **A Ferencváros megérkezett Budapestre.** Budapestről jelentik: Diadalmas amerikai turája után tegnap délben érkezett meg Budapestre a Ferencváros csapata. A keleti pályaudvaron óriási tömeg jelenlétében a hatóságok képviselői fogadták a csapatot és valóságos diadalmenetben kísérték végig az uccákon. A csapat az amerikai turát mintegy 25.000 dollár tiszta keresettel zárta le. Ez az összeg jóval meghaladja az egy-millió dinárt.

Ujpest javára igazolták, a Budapestten lejátszott Ujpest—Rapid mérkőzést. Budapestről jelentik: A nagy port felvert Ujgest—Rapid Középeurópai Kupa mérkőzés ügyében, a Mitro Cup felebezési bizottsága vasárnap délelőtt az M. L. Sz. helyiségében ülést tartott. A felebezési bizottság meg-

semmit tette a Cup Comite határozatát, amely mint ismeretes a mérkőzést 0:0 eredménnyel igazolta és a budapesti Ujpest—Rapid mérkőzést a tényleges eredménynek megfelelően 2:1 arányban az Ujpest javára igazolta. Tekintettel arra, hogy a budapesti és bécsi mérkőzések gólaránya ilymódon 4:4, egy harmadik mérkőzés lejátszása vált szükségessé, amelynek helye és ideje felől a Cup Comite fog határozni.

RÁDIO-MŰSOR

Kedd, szeptember 3.

Beograd. 11.20 és 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos időjelzés. 12.10: Kis gramofónhangverseny. 12.30: Közgazdasági hírek, tőzsdejelentések. 12.45: Gramofónhangverseny. 13.15: Ujsághírek. 18: Hangversenyátvitel a Moszkva kávéházból. 20: Felolvasás Grazia Deleda műveiből. 21.40: Nenadovics Szevan előadása a munkásbiztosításról. 21.10: Krombholz Károly szubotícai zongoraművész hangversenye. 22.10: Hírek. 22.25: Balalajka hangverseny átvitel a „Ruszka Lira” étterméből.

Zagreb. 11.30: Gramofónzene. 12: Déli harangszó a Márkus templomból. 12.05: A Gramofónzene folytatása.

Bécs. 11: Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny. 19.05: Gramofónújdonosságok. 20: A bécsi szimfonikus zenekar népszerű hangversenye. Utána: Esti hangverseny.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 11: A budapesti államrendőrségi zenekar fuvősegélytőrségének hangversenye a Vigadó-térről. 12: Déli harangszó. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 15.30: A „Tündérvásár” meseórája. 17.15: Szórakoztató zene. 19.35: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 20.45: Kamarazene-est. Közreműködik: Dohnányi Ernő dr. és a Melles magyar vonósnégyes. Utána kb. 22.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és a nemzetközi sakkverseny eredményei. Majd: Gramofónhangverseny.

Berlin. 14: Gramofónzene. 16.30: Hangverseny a rádió kiállítás területéről. 19.00: Arányi Ferenc hegedűhangversenye. 20.00: Zongorahangverseny (gramofón). 20.15: Zenekari hangverseny.

Kassa. 12.05: A szalózenekar hangversenye. 17.10: Gramofónzene. 20.30: A szalózenekar hangversenye. 22.20: Táncczene.

München. 11.20: Gramofónzene. 16: Szórakoztató zene. 18: Modern lírai zongoradarabok. 19.30: Dalóra. 20.30: A házzenekar esti hangversenye.

Prága. 11.30: Gramofónzene. 11.15: Dél-

előtti hangverseny. 12.20: Déli hangverseny 15: Gramofónzene. 16.30: Délutáni hangverseny. 19.05: Zenekari hangverseny. 20.25: Hangverseny. 21.30: Zongorahangverseny. 22.20: Táncczene.

ZÁRLATOK

Hétfő, szeptember 2.

A DINAR ÁRFOLYAMA

Budapest 9.98—10.06, Bécs 12.43—12.49, Prága 58.925—59.325, Berlin 7.40—7.42, London 276, Trieszt 33.65—33.68.

BEOGRADI TŐZSDE

London 276.48—275.68, Páris 223.82—221.82, Newyork 56.95—56.75, Genf—Zürich 1097.40—1094.40, Milanó—Trieszt 298.36—296.86, Prága 169.03—168.23, Bécs 8.0325—8.0025, Berlin 13.565—13.535, Budapest 9.9525—9.9225.

Állampapírok: 7%-os kölesön 90—90—90.50—90, 4%-os agrárkötvény 55—54.25. Hadikárpótlási prompt 405.75—405, december 31-ére 420—419. Nemzeti Bank 8275—8160.

BEOGRADI TERMÉNYÁRAK

Ujbuza fővonal 76, 4% 185—187. Tengeri prompt paritás Vrsac 190—190. Korpa fővonal 95—95. Irányzat: Élénkebb.

ZURICHI TŐZSDE

Beograd 9.13, Budapest 90.69, Páris 20.33, London 2519 háromnyolcad, Newyork 519.75, Milanó 27.18, Brüsszel 72, Madrid 76.55, Amsterdam 208.20, Stockholm 139.175, Oslo 138.375, Kopenhága 138.30, Bécs 73.16, Berlin 123.66, Szófia 3.76, Prága 15.3875, Varso 58.275, Athén 6.715, Konstantinápoly 2.475, Bukarest 3.085, Helsingfors 13.06.

BUDAPESTI HATARIDŐS TERMÉNYTŐZSDE

Irányzat: Egyenetlen. Forgalom: Élénk. Buza októberre 22.67—22.69, 1930. márciusra 25.15—25.16. Rozs októberre 17.32—17.33, 1930. márciusra 19.57—19.57. Tengeri májusra 18.20—18.22.

CHIKAGOI TERMÉNYTŐZSDE

Nemzeti ünnep.

ROSARIO

Irányzat: Szilárd. Buza októberre 10.80. Tengeri októberre 8.25.

BUENOS AYRES

Buza októberre 10.95, februárra 11.40. Tengeri októberre 8.45, novemberre 8.65. Zab szeptemberre 7.

LIVERPOOL

Buza: Tartott. Októberre 9 sh 9.25, decemberre 10 sh 1 háromnyolcad, márciusra 10 sh 6.25.

NOVISZADI TERMÉNYTŐZSDE

(Hivatalos jegyzések)

Buza 77—78 kg k. d. 195—200, tiszai uszályrakomány 207.50—212.50. Árpa 63—64 kg k. d. 142.50—147.50. Zab k. d. 157.50—160. Tengeri k. d. 185—190. Export malmok irányárai, buzaliszt aug.-dec. 30 nap kassza vagy 1.5% skonto nullás gg és g 340—350, kettes 320—330, ötös 290—295, hatos 265—275, hetes 235—240, nyolcas 140—145. Egyéb malmok effektív kötési bécsei buzaliszt k. d. nullás gg és g 300—305, kettes 280—285, ötös 260—265, hatos 235—240, hetes 205—210, nyolcas 130—135. Buzakorpa jutásákban 112.50—117.50. Fehér bab 370—380. Irányzat: Buza és bab élénkebb, egyébként változatlan. Forgalom: Buza 41, zab 4, tengeri 46, liszt 6, bab 4, korpa 2 vagon.

— A budapesti nemzetközi sakkverseny első fordulójának eredményei. Budapestről jelentik: A legkiválóbb mesterek részvételével ünnepélyes külsőségek között szombaton este kezdődött a budapesti nemzetközi sakkverseny. A verseny első fordulóját vasárnap délután játszották le az alábbi eredményekkel: Vajda legyőzte a belga Collét, Havasi az angol Thomast, Tartakover Monticellit, Capablanka Van der Boschet. A Rubinstein—Przepiora és a Prokes—Steiner játszmák remivel végződtek, a Brinckmann—Canal játszma pedig Canal kedvezőbb helyzete mellett függőben maradt.

— A budapesti sakkverseny II. fordulójának. Hétfőn, a II. fordulóban Capablanka 29 lépéssel győzött Brinkman, Rubinstein 49 lépéssel Steiner, és Moticelli 34 lépéssel Thomas ellen. A Havasi—Vajda játék 27 lépés után remivel végződött, míg a Prakesch—Tartakover, Prizeniosko—Canal és Colle Bosch játszmákat félbeszakították és holnap folytatják.

A hétórás vonat rejtélye

Detektívregény ..... Irta: MARCEL GUILLAIN

(53)

A nő örült tekintettel nézett rá és görcsös mosoly vonaglott kiszáradt ajkain.

— Hogy aludtam és ettem-e? Erre igazán nem emlékszem... igen, azt hiszem jól ettem és aludtam... jobban, mint azelőtt, végre is ami megtörtént, ezen nem lehetett változtatni... s azelőtt sokkal többet szenvedtem... mintha szörnyű rémálomtól szabadultam volna fel... majdnem elfelejtettem, hogy mit cselekedtem... most is, hogy ezt elbeszéltem, magam is azt kérdelem, vajjon mindez valóban megtörtént-e? És több ízben meg kellett nézmem az ékszereket, hogy önmagamot meggyőzzem, hogy bűnömet csakugyan végrehajtottam.

— Büntette után viszontlátta-e véglegényét? És mit mondott neki a pénzügyi dolgokat illetőleg?

Ebben a pillanatban Butin, anélkül, hogy megakadályozták volna, magánkivül, felháborodottan tört ki.

— Ah! a nyomorult szörnyeteg! megnyit hazudott nekem! igenis, bíró ur, viszontlátunk egymást és ő azt állította, hogy mielőtt Sybel asszony elutazott volna, beszélt vele s hogy a nő megígérte, hogy tizen-

ötezer frankot bocsát rendelkezésünkre, amit apránként visszafizethetünk, sőt azt merte állítani, hogy Sybel asszony egy ezen összegről kiállított cheket adott át neki, ah! a szörnyeteg, ugyancsak belekevert pokoli machinációiba!... agyafurt ravaszsgal — nehogy előkérjem a cheket, azt adta elő nekem, hogy az értékpapírost bizalmas emberénél, valami közjegyzőnél helyezte el, s amit éppen nemeslelkű adományozónk halála miatt nem lehet azonnal értékesíteni, és hízogó szavakkal, fényes álmokat szőtt a jövőre, elringatott, eloszlatta gyanumat, de, hogy is gondolhattam volna ekkora szörnyű tetterre! Aljas teremtés! vér tapad kezeihez és hozzám dörgölözött, magával akart ragadni a gyalázatba, a bűnbe. Ah! ha tudtam volna! egyetlen lábrugással, a sarkammal szétzúztam volna fejét... Nyomorult piszok! utállak!

A vén leány szivszaggató kiáltást halott és összeesett.

Francis Leblond durván félretaszította a soffort.

— Elég! nem vagyunk színházban.

És felragadva az ájult nőt, az ablakhoz vitte, amit az irnok sietett felnyitni.

— Elájult — mondá a jó ember — levegőre van szüksége.

Boutardeau utálattal fordult földre.

— Ah! igazán szerencse volna rá nézve, ha kiadná lelkét... ami a pokol mocskjával van befecskendezve.

Azonban Bernier kisasszony a friss le-

vegő hatása alatt csakhamar magához tért és felnyitotta szemét. Téveteg örült tekintettel nézett körül és lassanként tudatára jött borzasztó helyzetének.

Látta a borzalmat és a gyűlöletet, amit jegyesében keltett az utálat, a megvetés kifejezését a többi jelenlevő tekintetében.

És hirtelen, villámgyorsasággal, mielőtt valaki megakadályozhatta volna és amit ez izgalomtól összetört testtől senki sem várt volna, talpra ugrott és rémeset ordítva, egyetlen szökéssel átvette magát az ablakon s leugrott a mélységbe. A szobában lévők hallották a test tompa koppanását az udvar kövezetén.

Az elképedés első elfogódásából magához térve, Leblond kihajolt az ablakon és lenézett.

— Meghalt! — jelenté halványan.

Mindnyájan lerohantak az udvarra, ahol ekkorra már nagy tömeg gyűlt össze.

A halál még a legmegrögzöttebb bűnösöknél is oly megrendítő valami, hogy ösztönszerűleg mindnyájan hallgattak; ez a gyászos, rémitő hulla csöndet parancsolt. És ebben a tragikus csöndben hirtelen zokogás szakadt föl egy mellből. Butin volt az, aki csak ennyit mondott, mintha fájdalmát igazolni akarta volna:

— Bármint legyen is, szeretett ez a szerencsétlen!

Vége.

APRÓ HIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap.
Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár,
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár.

Eladó

HÁZ Novisadon, Duna ucca 12. sz. alatt szabadkezdői eladó. 3122

HÁZ több lakással és üzlethelyiséggel eladó Strand uton. Bővebbet Streljacska u. 44. 3120

SZÜRETELŐ-KÁD (kiseb) teljesen új, eladó. Winkler, Trifkovic tér 5. 3121

MESZÁROS és hentes berendezés Temerinben oicsón eladó, esetleg üzlethelyiséggel együtt. Cim a kiadoban. 3114

ELADÓ egy nyolcméteres kukorica gore. Kinizsijeva u. 15. alatt. 3097

Kiadó

Jóforgalmu fűszerkereskedés a város új negyedében betegség miatt azonnal kiadó. Cim Bris ol Trafikban. 3121

KIADÓ a város központjában műhelynek való helyiség azonnaira. Kralja Petra u. 6. 3119

PÉRMŰHELY üzlethelyiséggel és kocsi lóval azonnal kiadó. „Vardar”, Futoski put 78. 3096

Kereslet

KIFUTÓFIU kerestetik fűszerüzletbe. Zmaj Jovanovics u. 37. 3118

Három négy szobás lakást keresek október 1-re a hozzátartozó mellékkeliségekkel, a város belterületén. Ajánlatokat a Delbacska kiadóhivatalába kérek.

GYERMEKSZERETŐ tanítónőt, vagy ovónőt szerb, német, magyar nyelvtudással keresek gyermekeim mellé azonnali belépésre. Tharszky Bela földbirtokos, Apatin. 3115

AZONNALI belépésre kerestetik egy főke segéd és egy tanonc, Daniei Péter meszáros és hentesnél, Batori ucca végén. 3113

Külföldi

JÓ HÁZIKOSZT kapható, esetleg házonkívül is. Deákok és deákányok abonómára felvétetnek. Leona Vider, Futaki u. 36. 3006

Hirdetéseket felvesz a Delbacska kiadóhivatala

Értesitem a n. e. közönséget, valamint a fogorvos Dentiszt urakat, hogy az Ustavska u. 13. szám alatt levő

FOGTEHNIKAI LABORATÓRIUMOM

Futaki n. 37. szám alá helyeztem át. Tisztelettel

Lindenbaum Károly

Állandó alkalmazást nyerhet rögtön belépésre

újságkihordó

Előnyben részesülnek, akik saját biciklivel rendelkeznek, delutani melléklapokhoz keresők jelentkezzenek

„PRAVDA”
fűszerkereskedés és kiadóban, Novisad, Jevrej ka u. 12.

Árlejtési hirdetmény

A noviszádi református egyház az Adamovics-telepen építendő temploma munkálatainak kivételére nyilvános árlejtést hirdet.

1. Tervek és költségvetések az egyház lelkészi Hivatalban (Ustavska u. 7. sz.) naponta d. e. 8-11-ig 100 dinár lefizetése ellenében megkaphatók.

2. Az ajánlatok lepecsételt borítékban és az ajánlott összeg 5%-át kitevő bánatpénz készpénzben, vagy teljes összegű értékpapírban f. é. szeptember hó 10-én déli 12 óráig adhatók be az egyház lelkészi Hivatalában. A beérkezett ajánlatok felbontása ugyanaznap este 6 órakor az építőbizottság nyilvános ülésén történik.

3. Ajánlat tehető ugy az összes, valamint az egyes szakmunkákra.

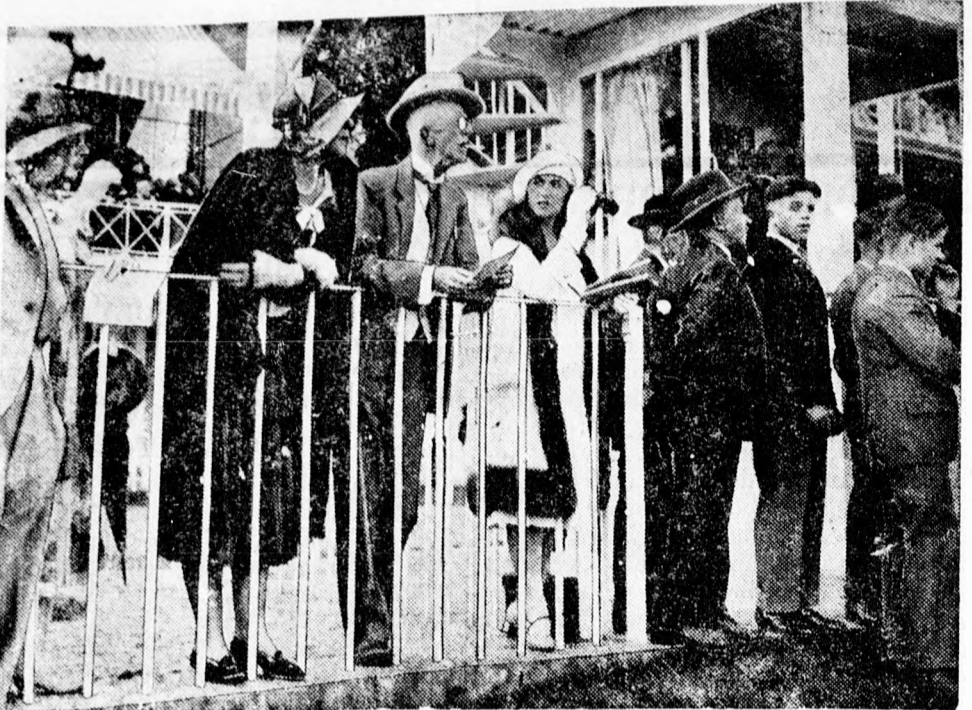
4. Az egyházközség fentartja magának a jogot, hogy egyes munkákat a fővállalati munkából kivessz és külön ad ki, vagy egyes vállalkozókat csak egyes különleges munkák kivételével biz meg.

5. Az egyházközség továbbá fentartja magának azt a jogot is, hogy az ajánlott összegre való tekintet nélkül akár az összmunkát, akár annak részletét bármely vállalkozónak kiadhatja.

6. Ajánlattevők ajánlatukkal 15 napig, azaz f. é. szeptember hó 25-ig állanak kötelezettségükben, amikor is az egyházközség a bánatpénzeket a megbízást nem nyert ajánlattevőknek visszafizeti.

A noviszádi ref. egyházközség Templomépítő-Bizottsága

A svéd király a baden-badeni futtatáson

A baden badeni futtatásokon mindig előkelő közönség jelenik meg. Képünk a multheti nagy díjról készült. A közepen a svéd király, jobboldalt Goldschmied — Rotschild báróné

Eredeti felvétel az orosz-kinai határról

Menekülők — Mandsuti állomáson

Pékség
jóforgalmu
Novisadon
kiadó
Érdeklődni:
Kamenici ucca 4.

HIRDETÉSEKET
felvesz
A DELBÁCSKA
kiadóhivatala
Novisad, Kralja Petra 30

Szunyog és légy ellen
kékre, vagy zöldre festett
drótszövettel
védje lakását
Beszerezhető:
KRAMER TESTVÉREKNÉL
NOVISAD MALI LIMAN

BECK JÁNOS
papirkereskedése és könyvkiadása
NOVISAD, FUTAKI UT 96.

Az összes iskolacikkek legolcsóbb bevásárlási forrása

!

Tankönyvek bekötését 24 óra alatt eszközlöm

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMÁN SÁNDOR